

Dir. 1991:49

Överläggningar med företrädare för pensionärsorganisationerna i frågor av särskilt intresse för pensionärerna

Dir. 1991:49

Beslut vid regeringssammanträde 1991-06-06.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Thalén anför.

Mitt förslag

Jag föreslår att en särskild kommitté tillkallas med uppgift att utgöra ett forum för överläggningar mellan regeringen och representanter för organisationer som företräder pensionärerna i frågor som är av särskilt intresse för pensionärerna.

Bakgrund

Pensionärerna utgör en stor och växande andel av Sveriges befolkning.

Jag avser här och i det följande med benämningen pensionärer såväl ålders- som förtidspensionärer. Frågor om samhällets utformning liksom förändringar och reformer som genomförs av politiska församlingar på lokal, regional och central nivå berör pensionärerna i lika hög grad som andra grupper i samhället. Vissa frågor berör emellertid pensionärerna i högre grad än andra. För att öka kontakterna mellan kommunerna och företrädare för pensionärerna har inom de flesta kommuner och landsting inrättats pensionärsråd med uppgift att rådslå om frågor som är av särskild vikt för pensionärerna.

Pensionärernas inflytande på den statliga sidan har kommit till uttryck på olika sätt. Pensionärernas organisationer är regelmässigt representerade i utredningar av betydelse för pensionärskollektivet. Överläggningar har skett mellan regeringen och pensionärsorganisationerna på många centrala områden. Någon mera fast organisation angående formerna för sådana överläggningar finns dock inte. Mot denna bakgrund tillkallade år 1987 dåvarande chefen för socialdepartementet med stöd av regeringens bemyndigande en särskild utredare med uppgift att analysera de existerande formerna för pensionärernas inflytande i vissa samhällsfrågor och redovisa förslag till hur dessa kunde utformas i framtiden. Utredaren redovisade sina

överväganden och förslag i betänkandet SOU 1988:65 Pensionärerna – inflytande och medbestämmande. Betänkandet har remissbehandlats.

Uppdraget

I det betänkande som utredaren överlämnade till min företrädare lämnades förslag om att införa en formell rätt till överläggning med regeringen för organisationer som företräder pensionärerna. Utredaren pekade dock på att överläggningsrätten inte fick inskränka den handlingsfrihet som regeringen har vid beredningen av regeringsärenden enligt 7 kap: 2 § regeringsformen. Mot denna bakgrund anser jag att överläggningar mellan regeringen och företrädare för pensionsorganisationerna bör ske i ett särskilt organ i form av en kommitté omfattad av kommittéförordningen (196:119). Kommitténs arbete bör inte vara tidsbegränsat. I kommittén bör förutom representanter för regeringen ingå företrädare för pensionsorganisationer som är organiserade som riksförbund eller som en sammanslutning av riksförbund och har en medlemsstock som speglar detta förhållande. En viktig princip bör vidare vara att organisationen skall vara öppen för alla pensionärer. Kommittén bör sammanträda minst en gång i halvåret eller på begäran av en organisation som är företrädd i kommittén.

Arbetet i kommittén bör ägnas åt frågor som har principiell betydelse för pensionärerna. Sådana frågor är frågor som generellt rör pensionärernas ekonomiska förhållanden och statsbidrag till organisationer som företräder pensionärerna. Vidare bör frågor som rör social service, hälso- och sjukvård, bostäder och boendeservice, kommunikationer – inklusive färdtjänst – samt frågor angående fritid och kultur, med särskild tonvikt på pensionärernas situation på dessa områden, kunna behandlas av kommittén.

För kommittén skall gälla de allmänna tilläggsdirektiv som utfärdats den 16 februari 1984 till samtliga kommittéer och särskilda utredare (dir. 1984:5).

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen bemyndigar chefen för socialdepartementet

att tillkalla en kommitté – omfattad av kommittéförordningen (1976:119) – med högst 11 ledamöter för att överlägga om frågor av särskild betydelse för pensionärerna som grupp,

att utse en av ledamöterna att vara ordförande,

att besluta om sakkunniga, experter, sekreterare och annat biträde till kommittén:

Vidare hemställer jag att regeringen beslutar att kostnaderna skall belasta femte huvudtitelns anslag Utredningar m.m.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och bifaller hennes hemställan.

(Socialdepartementet)